

Ujeti, a svobodni

»Odločiti se moramo le, kaj storiti s časom, ki nam je darovan.« (J. R. R. Tolkien)

Pred mano je nov dan. Še eden v nizu tistih, ki burijo občutek ujetosti med štiri stene in brbotavo privzdigujejo željo po vrnitvi v »normalo«.

Če torej dober mesec trajajočo prikovanost na domače okolje in slalomiranje med službenimi zadolžitvami ter motiviranjem šolarjev za pouk na daljavo imenujemo abnormalno, normalo predstavlja pred zadnjim mesecem ustaljeno hitenje v službo, šolo, vrtec, na popoldanske obveznosti, v trgovine in drugam. No, te t. i. normale zdaj ni. Čas, kot smo ga poznali do sedaj, se je ustavil.

Nam je hudó? Nekaterim malo, drugim zelo.

Pa se vprašam, zakaj. Če le imamo urejeno družinsko okolje in primerno finančno preskrbljenost, pomislim, če smo zdaj zares ujeti. Pred meseci, leti smo namreč številni hropili pod težo vseh obveznosti, hitenj, vrveža. Dušo so nam polnili odnosi in besede brezglave množice, da nismo slišali niti lastnih misli. Mnogi smo se z obžalovanjem ozirali na svoje otroke, starše, partnerje, ker so se naša življenja oddaljevala, pristnost čustev je meglil neumoren tek za novimi dejavnostmi in izzivi. Bili smo ujeti v norem toku natrpne reke življenja. A v trenutku smo bili odvrženi na obrežje, svet se je upočasnil in nam

podaril čas za spremembe.

Razumem stiske in strahove, ki jih trenutno stanje odpira. Utrujeno krmarimo med valovi neza-

vidljivega položaja, ki ga ne moremo preseči. Ali pač?

Kaj pa če ujetost, v kateri smo se znašli, premečemo, zasukamo in se nanjo ozremo z drugega zornega kota? Mogoče nam odstre spoznanje, kakšno svobodo nam v resnici prinaša. Gotovo ne tiste, da se lahko odpravimo kamorkoli, temveč tisto večjo, eksistencialno, na katero smo v (pre)hitrem ritmu življenja pozabili. Nova realnost nam daje možnost, da se osvobodimo vseh zažrtih vzorcev, navad, strahov, ki so se v srži naše biti pasli dolga leta.

Čeprav smo ljudje soci-

alna bitja, odvisna od interakcij z drugimi, pozabljamo, da lahko pristne odnose zgradimo le, če se zavedamo samega sebe. Zdaj je priložnost za to. Kaj lahko v tem času storimo, da bomo vsaj malo prevetrili svoje misli, občutke, želje, ki smo jih v hrupnosti množice prevečkrat utišali? Zakaj ne bi končno vzeli v roke knjige, ki je svoje večne modrosti že davno skrila pod plastjo prahu? Morda se v njej bohoti spoznanje, kako ponovno ovrednotiti svoje odnose – do sebe, sočloveka, narave, sveta. Morda bo v nas sprožila vrsto vprašanj, na katera bi si morali odgovarjati vedno znova – kdo smo, kakšne so naše vrednote, naši cilji in zakaj?

Poleg tega nam je ponujena možnost, da tuje svetove in pokrajine zamenjamo za raziskovanje domače narave, travnikov, gozdov in spoznamo njihove lepote ter se zavemo mirnosti, ki nam je brzenje v množici nikdar ne bo moglo dati. Trenutki so stresni, a ujetost lahko poskušamo sprejeti kot pot k osvobajanju svojih dojemaj in odnosov. Če le razmislimo, kako obogatiti samega sebe s časom, ki nam je darovan.

Laura Brataševc, prof.

Količki miru

Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina se je pridružila mednarodnemu gibanju May Peace Prevail On Earth International, katerega poslanstvo je po svetu širiti mir. Gibanje so po grozodejstvih 2. svetovne vojne na Japonskem začeli preprosti ljudje, ki so želeli spodbuditi in prebuditi ljubezen, mir in harmonijo v posamezniku. Vsakdo je namreč poklican, da poišče svojo oazo miru in tako doprinese k

miru v svoji okolici in na svetu.

O tej plemeniti ideji je razmišljala skupina dijakov 1. in 2. letnika gimnazijskega programa v okviru OIV v januarju, ko so dijaki izdelovali količke miru. Veseli smo, da so našli svoje mesto na zelenici pred šolo in da smo se z njimi pridružili številnim parkom miru po svetu.

Mag. Melita Lemut Bajec, prof.

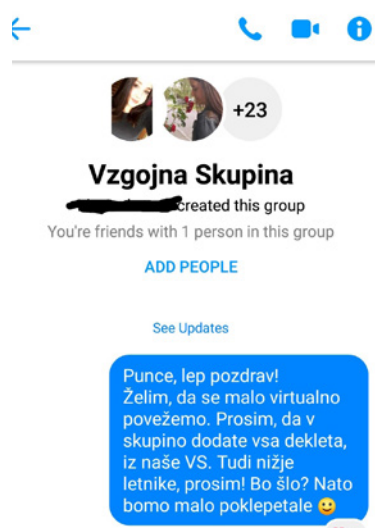

Vzgojno delo "na liniji"

Situacija, v kateri se nahajamo, na prvo žogo ni rožnata. Vsakodnevno bombardiranje medijev z novim virusom in boleznimi, ki jih ta povzroča, nam je vsem prišlo do živega. In začelo se je že marca. Sama preživljam svoj osmi teden karantene, saj sem pred zaprtjem šol zbolela in takrat mi niti na misel ni prišlo, da do nadaljnjega ne bom videla svoje vzgojne skupine. Kakorkoli, karantena je tu, šole so zaprte, vsi ostajamo doma, v krogu najbližjih ... In mladostnikom je v tem času ponujeno najboljšo – čim več in čim bolj smotrno uporabljati socialna omrežja ter ostalo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo. Seveda v prvi vrsti za potrebe šole in za vzdrževanje socialnih stikov s prijatelji, sošolci ...

A naj se najprej dotaknem družine in njenega najpomembnejšega člana v zadnjih letih – trdega diska. Danski družinski terapevt Jasper

Juul je leta 2017 zapisal članek z naslovom Način uporabe pametnih telefonov in tablic nam

strada srce, ki nikogar ne pusti ravnodušnega. Povod za članek je bila raziskava neke danske televizije, kjer so zajetno število 13-letnikov in njihovih staršev spraševali o uporabi pametnih telefonov in tablic v družini. Izvedena anketa je pokazala, da velika večina šol-

skih otrok pogreša svoje starše in si želi z njimi preživeti več kakovostnega časa. Enako velja tudi za starše teh otrok.

Čez tri leta se nam na pladnju, pod prisilo sicer, ponuja možnost krepitev družinskih odnosov in vezi ter globljega spoznavanja samega sebe. Ponujena nam je možnost, da se osredotočimo na tisto, kar smo zadnja leta postavili na stranski tir – sebe in svoje bližnje. Omogočeno nam je, da si pomagamo, se spodbujamo, skušamo razumeti stiske in tegobe oseb, ki so naša matična celica, družina. In ni nam prav. Na drugi strani pa nam ta ista situacija narekuje, da moramo delovne in šolske obveznosti opravljati na daljavo, »on line«, na liniji. To, kar mladostniki tako radi počnejo, »visijo« na telefonih ... In spet, ni nam prav.

Sedemindvajset dijakinj svoje vzgojne skupine sem zadnjič videla šestega marca. A

v mislih so z mano vsak dan. Vem, da je šolsko delo na daljavo bolj zahtevno kot običajen pouk in organizacija ter razporejanje časa tudi ni preprosta naloga, vsaj ne za mladostnike. A v mesecu dni so se dekleta privadila sistema. Po njihovih besedah jim je bilo na začetku čudno in stresno, zdaj pa je stvar ustaljena. Pravijo, da imajo tako več časa zase, da k učenu pristopijo, ko so motivirane in takrat veliko naredijo. Ne pritožujejo se nad količino dela, kar jim predstavlja stres in skrb je le matura ob koncu šolanja.

In kako to vem, če pa ne delam in sem na čakanju? Izkoristile smo socialna omrežja, se povezale v skupino in tam, »on line«, nadaljujem svoje vzgojno delo. Sprašujem jih po občutju in občutkih, jih bodrim in motiviram ter nenazadnje pomagam pri predelovanju snovi, ki mi je profesionalno blizu. A z vzgojno skupino ne ostajamo samo pri tem. Izmenjujemo si fotografije, ki jih posnamemo v teh toplih, pomladnih dneh, se pošalimo in kar je najbolj pomembno, povemo si, da se

pogrešamo in komaj čakamo, da se ponovno vidimo »off line« v dijaškem domu. Obogatene z novo izkušnjo.

Maja Marc, vzgojiteljica v dijaškem domu

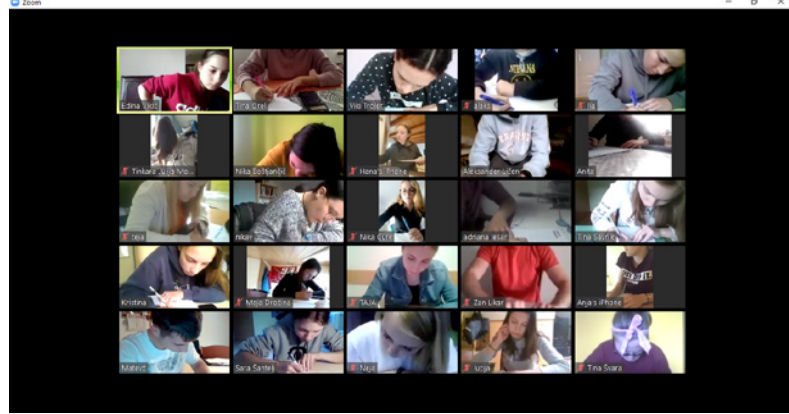
Biologija na daljavo

Na tak način dela nisem bila pripravljena. Vedela sem, da se ga učitelji poslužujejo v primerih daljših odsotnosti dijakov ali učiteljev, jaz pa te izkušnje še nisem imela. Zato sem o delu na daljavo razmišljala z dokajšnjo mero skepse. Danes vem, da neutemeljeno.

Pri pouku uporabljam različne metode dela, večinoma v neposrednem stiku z dijaki. Seveda so tekle informacije na daljavo večinoma prek e-pošte, IKA-ankete ali skupnih dokumentov, prek SMS-sporočil in mobilnega telefona za potrebe pouka izjemoma. S Skypom sem že imela izkušnje, a ne v povezavi s poukom, z aplikacijo Zoom sem se srečala prvič. V zvezi s poukom sem z dijaki uporabljala predvsem Google Drive. Skupni dokument je odlična možnost za oddajanje gradiv v primerih skupinskega dela, kadar dijaki v skupinah obdelajo različne teme, te pa se nato zbere na enem mestu in imajo vsi dostop do gradiva.

Vsako preizkušanje novih metod dela je dobro. Ali ugotoviš, da deluje in ti ustreza, ali pa jo opustiš, preizkusiš

drugo. Začetek je bil stresen – kako začeti, kako organizirati delo dijakom, kako posredovati znanje ... Začela sem preprosto – z navodili, naj predelajo določen obseg snovi s pomočjo učbenika, delovnega zvezka in spletnih virov, zapišejo povzetke ter jih shranijo v skupni do-

kument, kjer sem jih pregledala in podala povratno informacijo. A je bilo hitro jasno, da delo ne more in ne sme teči samo na ta način. To je bila spodbuda, da sem preizkusila nekaj drugega. Namig, da bi uporabili Zoom, sem dobila od dijakinje svojega razreda. Od bivšega dijaka pa pomoč pri namestitvi in uporabi orodja. Malce s stra-

hom sem sklicala prvo neformalno srečanje, ki je bilo bolj namenjeno preizkušanju, kako bo šlo. In šlo je odlično, zato sem se odločila, da bo to tisto, kar nam bo omogočilo tako kakovostno delo kot v razredu.

Menim, da pri dijakih ne bo večjih primanjkljajev. Če sklepam po njihovem odzivu v teh tednih, so resno zagrabili za delo. Seveda je uspeh odvisen tudi od anga-

žiranosti posameznika, podobno kot če teče pouk v razredu. Vsekakor pa so in bodo primanjkljaji v neposrednem stiku, osebni komunikaciji s posameznikom ali skupino. Tudi dijaki pogrešajo druženje.

Sama več pozornosti kot doslej usmerjam v količino podane snovi, pripravo gradiv

za dijake, več razmišljam o tem, koliko dijaki zmorejo, koliko imajo še drugih obremenitev pri ostalih predmetih. V bistvu je zadeva po svoje paradoksalna, saj imajo več časa za šolsko delo, ker so ostale aktivnosti omejene, niso pri pouku, ne izgubljajo časa s prevozi v šolo, a dejstvo je, da so kljub naši pomoči, navodilom, spodbudam in srečanjem v spletnih učilnicah pravzaprav sami, ko morajo predelati snov. Nekateri dijaki, predvsem mlajši, se sami ne znajdejo najbolje ter so posledično v stiski s časom. Bodo pa gotovo izboljšali sposobnosti organizacije dela, postali bodo bolj samostojni in še izboljšali medsebojno pomoč. Nekateri dijaki so izpostavili, da jim tak način dela bolj odgovarja, saj si sami organizirajo čas in lahko določenim predmetom posvetijo malo več ali manj časa, kolikor pač zahteva obravnavana snov. Odmor si privoščijo takrat, ko ga potrebujejo, in dela ne prekinja šolski zvonec. Posledično so bolj učinkoviti. Drugim pa pouk na daljavo ni preveč všeč, predvsem zato, ker so v učnem procesu sami, pogrešajo delo v razredu in si želijo, da vse skupaj čim prej mine.

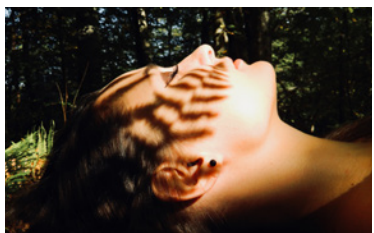
Učitelji imamo go-

tovo več dela s povratnimi informacijami, formativnim spremljanjem dijakovega dela. Zame ni to nič novega, to sem počela že doslej na podoben način pri vseh pisnih izdelkih: pisnih nalogah, poročilih vaj, seminarских in raziskovalnih nalogah. Dijaki so imeli in imajo tudi sedaj možnost izboljšati svoje izdelke in s tem tudi ocene. Pri pouku v osebni korelaciji je več priložnosti, da neposredno povratno informacijo usmeriš individualno, lahko pa jo deliš tudi z več dijaki naenkrat. Praviloma sta osebni stik in neposredna beseda bolj učinkovita, ker imata pogosto močnejši čustven naboj od pisane besede. Dijaku sporočaš, da ti je mar zanj in za njegovo delo. Z malo več truda seveda lahko to dosežeš tudi s pisno povratno informacijo.

Vsekakor bomo vsi pridobili nove veščine uporabe različnih orodij, drugačnega načrtovanja dela, preizkusili kakšno novo metodo poučevanja in učenja. Za vse je in bo izziv pridobivanje ocen, predvsem pisnih, saj s tem nimamo veliko izkušenj.

Sonja Marušič, prof.

Veliko življenja v treh besedah

Biti zaprt v stanovanju in se sredi življenja, ki predte postavlja številna vprašanja, a le malo odgovorov, ukvarjati z angleško slovnico ... Ne verjamem, da so to sanje kate-regakoli dijaka. In čeprav morda nekateri med njimi mislijo drugače – mislim, da to niso sanje nobenega profesorja. So

stvari, ki jih je pač treba narediti, čeprav nam niso všeč. A vmes si lahko privoščimo tudi kakšen predah s čim bolj zanimivim in ustvarjalnim.

Zdelo se mi je pomembno, da ob tem, ko z dijaki na daljavo poskušam predelati učno snov, v naše delo vnesem tudi nekaj igrivosti, da pobarvamo ta naš svet in čas v bolj pisane barve. Tako so dijakinje in dijaki 3. letnikov predšolske vzgoje ustvarjali svoje vesele zgodbe v samo treh besedah. Presenetili so me njihovi pozitivni odzivi

– naloga jim je bila zelo všeč. Obenem pa se je izkazala kot priložnost za šibkejšje dijake, da se kljub svojemu slabšemu poznavanju jezika izkažejo z ustvarjalnostjo. Naj njihove zgodbe spregovorijo same zase.

Tatjana Batagelj, prof.

Keep smiling, baby!

Home, sweet home.

I am happy.

Just smile today

Love is possible

Life is amazing

I still believe

Happiness. Priceless moments.

Go for it.

See the good.

She likes me.

Progress, not perfection.

Life. Time. Joy.

In kaj o pouku na daljavo pravijo dijaki? (nadaljevanje)

Vsem dijakom je v pomoč, da se z nekaterimi profesorji tudi vidimo in slišimo prek videokonferenčnih programov (Skype, Zoom ...). Na ta način nam lahko profesorji razložijo, če česa nismo razumeli, nam podajo nove napotke, prav tako pa lahko že samo en takšen video klic vlije nove motivacije za opravljanje šolskih nalog.

Vsi smo se po svoje prilagodili novih metodam dela, a kljub vsej meri potrpežljivosti prihaja do nevšečnosti. Že ko se zbudimo, smo zasuti z maili in sporočili na eAsistentu, zato včasih ne veš, kje bi začel. Slabost je tudi v tem, da moramo za obroke skrbeti sami in to nam vzame kar nekaj časa, medtem ko smo imeli v šoli topel obrok pripravljen.

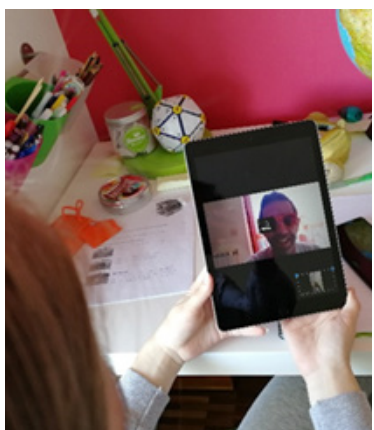
Prej sem zelo malo uporabljala računalnik, zdaj pa ga vsakodnevno, zato imam precej glavobolov, razdražene oči in slabši spanec. Ampak nič za to, saj mi ta način pouka omogoča, da sem v domačem udobju s svojo družino in mi daje novo izkušnjo.

Razredne zadeve urejamo prek spletnega klepetalnika in videokonferenc, tako lahko razredniku posredujemo svoje pomisleke, težave in predloge, ki jih posreduje drugim učiteljem, skupaj pa potem težave rešimo.

Komunikacija z razredno skupnostjo in drugimi profesorji je vzpostavljena, veliko profesorjev bodri dijake, naj se oglasio v primeru vprašanj, nejasnosti, komentarjev. Všeč mi je, da se profesorji trudijo, da bi vse potekalo gladko, četudi nismo skupaj v učilnici.

Nikoli si nisem mislila, da si bom kdaj tako želela iti v šolo, kot si želim zdaj. Upam, da se ta epidemija kmalu konča in se bomo lahko spet zdravi, nasmejani ter z novimi izkušnjami vrnili v šolske klopi. Pri pouku na daljavo najbolj pogrešam prijatelje, naš smeh ter naše "sprehode" po šoli.

Postopno osvobajanje

Z učenjem na daljavo se rojevajo novi načini sodelovanja in ustvarjanja. Dijaki in dijakinje iz 2. a, 2. b in 3. b, ki se francoščino učijo kot drugi in tretji tuj jezik, so posneli svojo prvo epizodo podcasta z naslovom "Déconfinement progressif" (Postopno osvobajanje). Tema prejšnjega tedna je bila "zvoki noči". Oddajo smo ponosno delili tudi z globalno

spletno skupnostjo, ki v tem vironem in viralnem času odpira prostor za solidarnost, ustvarjanje, iniciative in povezovanje. Veselimo se že prihodnjih oddaj. Prisluhnete jim lahko tudi vi, in sicer s klikom na povezavo na šolski spletni strani.

Samuel Farsure, prof.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Novinarske dejavnosti v programu POŠ sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.